

Тиранія зазвичай виникає не з чогось іншого, як із самої демократії. Іншими словами – з надмірної свободи виникає найбільш жорстоке рабство. Платон

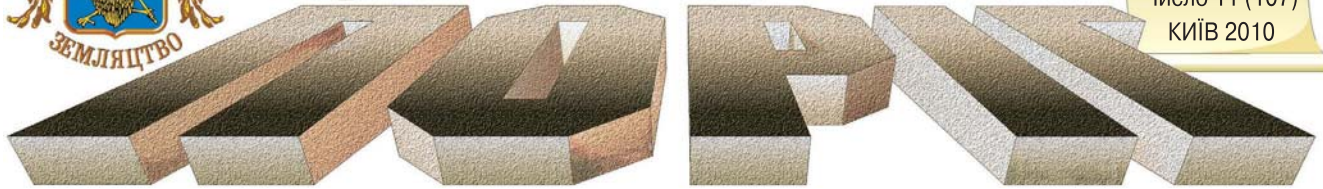
РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧІЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002

ЛИСТОПАД
Число 11 (107)
КІЇВ 2010

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Краю мій красний, краю прекрасний

Так ми
живемо

Чернігівське земляцтво славиться частими поїздками делегацій земляцьких осередків до своїх районних центрів. Але наша Чернігівщина славиться історичними та природними пам'ятками, до яких возять туристів з інших країв. Тому у земляцтві вже давно літала думка про те, що необхідно розробити туристичні маршрути рідним краєм для всіх бажаючих земляків, щоб вони могли, окрім свого району, ознайомитися з іншими. І ось нарешті ця подія сталася – до ряду містечок та сіл рідної Чернігівської землі завітала солідна делегація. ➔ 4-5

Подих золотої осені

Ось і знову чарівна природа Задесення скликала до себе юних митців із різних художніх шкіл України – упродовж 12 днів коропчани мали можливість спостерігати за роботою заклопотаних молодих людей, для яких це побачення, можливо, було стартом у велике мистецтво. Ідеться про традиційний пленер "Золота осінь".

Наша газета вже мала можливість розповісти про попередні успішні десанти як заїжджих, так і місцевих юних майстрів пензля. Власне, коропський пленер – унікальне явище на мистецькій карті України. ➔ 8

У ЛИСТОПАДІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ЗУЙ Віктор Дмитрович – 85-ліття. Народився 28 листопада 1925 року в селі Орлівка Новгород-Сіверського району. Учасник Великої Вітчизняної війни. Працював доцентом кафедри генетики Білоцерківського сільськогосподарського інституту. Нині – на пенсії.

Творчим доробком є монографія "Ізоферменти", посібник "Практикум з генетики" та близько 70 наукових статей.

Кандидат біологічних наук, член наукового товариства генетиків і селекціонерів України.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни I ступеня, медалями.

РОМАНЕНКО Віктор Дмитрович – 80-ліття. Народився 30 листопада 1930 року в місті Чернігів. Директор Інституту гідробіології НАН України.

Академік НАНУ, доктор біологічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії України, лауреат премій ім. Юр'єва, ім. Шмальгаузена.

СМОРЗОК Віктор Степанович – 75-річчя. Народився 7 листопада 1935 року на роз'їзді Перевіз Новозибківського району Брянської області (батько родом із села Вороб'ївка Новгород-Сіверського району). Протягом 20 років був заступником головного інженера у Всесоюзному науководо-дослідному і проектному інституті ВНІПТРАНСГАЗ. Нині – на пенсії, але продовжує працювати на посаді начальника департаменту НАК "Нафтогаз України".

Кандидат технічних наук, член-кореспондент академії будівництва України, заслужений працівник промисловості України.

ГОРДІЄНКО Микола Олександрович – 75-річчя. Народився 15 листопада 1935 року в селі Халявин Чернігівського району. Працює директором Центру використання нових технологій "Дія".

АКУЛЕНКО Віктор Іванович – 75-річчя. Народився 24 листопада 1935 року в селі Комарівка Борзнянського району. Доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. Корецького НАН України.

Автор понад 250 наукових праць. Член Національної спілки журналістів України. Автор книжок "На перехресті закону і совісті" та "Відлуння пам'яті: назад у майбутнє", присвячених рідній Чернігівщині.

Нагороджений Почесними грамотами Кабінету Міністрів, Верховної Ради, Президії Академії наук, Міністерства культури і туризму, Українського фонду культури, Київської міської держадміністрації.

ЛЕМЕЩЕНКО Михайло Андрійович – 70-річчя. Народився 4 листопада 1940 року в селі Печі Ніжинського району. Майстер з водіння автомобіля середньої загальноосвітньої школи № 190.

КОЗІН Володимир Григорович – 70-річчя. Народився 7 листопада 1940 року в селі Григорівка Бахмацького району. Трудове життя пройшло в Збройних Силах. Очоловав Центральну базу спеціального медичного постачання Міністерства охорони здоров'я України. Нині – на пенсії.

Підполковник медичної служби запасу.

БОНДАРЕНКО Анатолій Денисович – 70-річчя. Народився 29 листопада 1940 року в селі Білошицька Слобода Корюківського району. Заступник керуючого трестом по виробництву ВАТ "Київелектромонтаж" Головкиївміськбуду.

Заслужений енергетик України.

ШАХОВ Борис Олексійович – 65-річчя. Народився 7 листопада 1945 року в місті Новгород-Сіверськ. Працює завідувачем лабораторії космічних променів Головної астрономічної обсерваторії НАН України.

Кандидат фізико-математичних наук, член Міжнародної астрономічної асоціації. Автор понад 80 наукових розробок.

БУЛАХ Марія Василівна – 65-річчя. Народилася 19 листопада 1945 року в селі Середи Житомирської області. Працювала фармацевтом аптеки № 102. Нині – на пенсії.

ОЛЕШКО Микола Федорович – 65-річчя. Народився 29 листопада 1945 року в селі Кобижча Бобровицького району. Голова профспілкового комітету АК "Росток".

ЛИСЕНКО Валерій Миколайович – 60-річчя. Народився 13 листопада 1950 року в місті Ніжин. Працював провідним інженером-програмістом Центру науково-технічної інформації Чорнобильської зони відчуження. Нині – викладач комп'ютерних видавничих технологій в Київському Національному університеті ім. Тараса Шевченка та університеті "Україна".

Краєзнавець. Журналіст. Екскурсовод.

РИЛАЧ Валерій Олександрович – 60-річчя. Народився 13 листопада 1950 року в селі Юрківка Уманського району Черкаської області (проживав у Чернігові). Був Послом України у Ліванській Республіці. Нині радник-посланник МЗС України Посольства України в РФ.

ЖАДАН Анатолій Олександрович – 60-річчя. Народився 19 листопада 1950 року в селі Курганське Козелецького району. Був першим віце-мером м. Нягань Тюменської області, перебував на інших керівних посадах в системі нафтогазодобувної галузі Тюменського регіону. Нині – генеральний директор ПП "Парком".

Заслужений працівник нафтогазбуду та нафтогазпрому РФ. Меценат.

Нагороджений подякою Київського міського голови.

СОЛТІС Ярослав Федорович – 60-ліття. Народився 19 листопада 1950 року в місті Городок Львівської області (з дитинства проживав у селі Займище Щорського району). Працював головою "Укрінбанку", заступником голови правління Національного банку України, директором Київської філії банку "ПЕКАО". Нині – директор з інституційних відносин, радник голови правління банку "Uni Credit Bank".

Керівник Щорського регіонального відділення товариства "Чернігівське земляцтво".

ПЛАТОНОВА Надія Володимирівна – 60-річчя. Народилася 22 листопада 1950 року в селі Гірськ Щорського району. Начальник державного архіву Міністерства внутрішніх справ України.

Полковник міліції. Член Спілки архівістів України. Кандидат історичних наук.

АНДРІЯНОВА Надія Григорівна – 60-річчя. Народилася 28 листопада 1950 року в місті Ічня. Паспортист КП "УЖГ" Дарницького району, ЖЕК №206.

ОВЧАР Софія Володимирівна – 55-річчя. Народилася 7 листопада 1955 року в селі Васківці Срібнянського району. Працює майстром виробничого навчання.

КОКОЛЮК (МЕЛАШИЧ) Валентина Дем'янівна – 55-річчя. Народилася 16 листопада 1955 року в селі Перелюб Корюківського району. Пенсіонерка.

РЕВ'ЯКІНА Тетяна Іванівна – 55-річчя. Народилася 17 листопада 1955 року в місті Київ (працювала в Чернігові). Голова правління Міжнародного благодійного фонду "Віртус".

ГУЧЕНКО Лідія Василівна – 55-річчя. Народилася 25 листопада 1955 року в селі Білошицька Слобода Корюківського району. Головний спеціаліст контрольно-ревізійного управління Києва.

Член Спілки театральних діячів України.

ВОЛОШКА Тетяна Анатоліївна – 55-річчя. Народилася 26 листопада 1955 року в Києві (батько з Прилуцького району). Головний спеціаліст Рахункової палати України.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'янучого здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Земляки – землякам

Звіти про благодійну роботу, здійснену районними осередками нашого земляцтва

● **Ріпкинське відділення**

Ріпкинська делегация брала активну участь у заходах, присвячених 67-й річниці визволення району від фашистських загарбників, Дню Ріпок та святу врожаю.

На згадку про цю подію селищній громаді подарували книгу "Україна – віхи історії", підготовлено матеріали для публікації в землячкій газеті.

Члени делегации ознайомилися зі станом робіт на спорудженні Свято-Миколаївського храму в Ріпках. Внесли свої корективи та пропозиції.

Окремо член осередку Д.М.Маруценко надала благодійну допомогу у розмірі 1500 грн. середній школі с.Нові Яриловичі, а ще пожертвувала на потребу цього села 1000 грн. та 200 доларів США.

Член відділення О.В.Литвин провів оновлення інтернет-сайту осередку.

А ще ріпкинці розпочали активний збір коштів на передплату газети "Отчий поріг". Відповідальна за цю справу Алла Гуртова.

● **Корюківське відділення**

Група земляків на чолі із керівником осередку Василем Устименком здійснила поїздку до Корюківки для розгляду разом з керівництвом району та депутатами райради стану виконання спільної програми розвитку населених пунктів Корюківщини до 2015 року.

За програмою підготовки до столітнього ювілею Свято-Покровського храму в селі Жукля за активного сприяння членів осередку храму передано різної церковної атрибутики на загальну суму 12000 грн., переважно пожертвування від випускників різних років місцевої школи, яка нещодавно святкувала своє 110-річчя. Колишні жулянські школярі нині проживають у різних містах України, Росії, Білорусі, Польщі, Німеччині та інших країнах. Серед подарованих храму обладунків 5 підсвічників, семисвічник до вітваря, чаша та інші вироби із бронзи, латуні та міді.

А ще члени осередку організували в подарунок храмові 2 дзвони і панікадило на загальну суму понад 20000 грн.

Ця акція продовжується.

● **Куликівське відділення**

Члени осередку брали активну участь у загальнодержавних та народно-традиційних святах свого регіону. Зокрема, у відзначенні свята врожаю та у заходах, присвячених черговій річниці звільнення Куликівщини від фашистських загарбників. А ще передали Ковчинській загальноосвітній школі портрет автора першого букваря Л.П.Деполович.

● **Бобровицьке відділення**

З нагоди дня пам'яті П.Г.Тичини бобровичани зібралися у музеї видатного поета та поклали квіти на могилу його батьків. Брала активну участь у святкуванні Дня визволення Бобровищини від фашистських загарбників.

Коштом членів осередку було придбано цифровий фотоапарат для потреб селищної ради, надано матеріальну допомогу сиротинцю та дитячому садку. 1000 грн. виділили на святкування с.Марківці, а ще на 1000 грн. придбали кабель для ремонту електромережі в с.Сухиня.

ПРО

Яскрава пам'ятка слов'янської словесності "Слово о полку Ігоревім" – це один із всесвітньовідомих шедеврів культури. Багато науковців, істориків упродовж століть гублять-ся в пошуках, хто ж його написав. Серед них і наш земляк Святослав Воїнов, який народився в січні 1942 року в Новгород-Сіверському. 35 років життя Святослав Святославович присвятив вивченню цього питання і став чи не найбагатшою людиною на планеті, зібравши понад 15 тисяч унікальних експонатів.

Невмируще "СЛОВО"

З ініціативи Національного музею літератури України, до якої приєдналося Новгород-Сіверське регіональне відділення нашого товариства, була проведена наукова конференція та презентація виставки "Слава дзвенить у Києві..." до 825-річчя видатної пам'ятки старовини. Захід співпав з 20-ю річницею створення С.Воїновим музею-заповідника "Слова..." у Новгород-Сіверську.

Конференцію відкрила доктор філологічних наук Оксана Сліпушко, а вів її член-кореспондент НАНУ Микола Сулима. Прикметно, що в роботі конференції взяли участь представники нашого товариства Микола Засульський, Василь Устименко та Микола Ткач, який виступив з цікавими гіпотезами щодо історії назв населених пунктів Сіверщини. Окрім того, учасники цікавого і пізнавального заходу мали можливість переглянути розміщені в трьох залах музею добрих 600 експонатів. На виставці вражаюча палітра предметів: книги, живопис, графіка, документи на багатьох мовах світу. Зацікавила багатьох картина із зображенням князя Ігоря, написана шматком вугілля, та багато інших шедеврів.

Всі учасники конференції зійшлися в одному: колекція – унікальне надбання держави, а тому вона має знайти приміщення у столиці для усіх 15 тисяч експонатів. Називалося і прізвище колишнього Президента України Л.Д.Кучми, вихідця із Новгород-Сіверщини. Тепер справа за практичними діями, якщо ми гідні великої слави далеких пращурів.

Наш кор.

←1

Краю мій красний, краю прекрасний

Ця дводенна акція стала можливою завдяки ініціативі виконавчого директора Тетяни Літошко та керівництва Коропського і Сосницького районних відділень. Їх підтримав керівник Прилуцького осередку Павло Кривонос, який надав автобус лише за 50 % оплати його вартості. За високої конкуренції перші 50 земляків, які вчасно заплатили кошти, стали справжніми щасливчиками. Так, серед присутніх були заступник голови Ради Володимир Пушкар'юв, голови Коропського осередку Анатолій Карацюба, Носівського – Віктор Черненко, Городнянського – Петро Назимко, члени районних осередків Сергій Кудін, Сергій Ковтун, Віталій Коваленко, Тетяна Сосновська, Петро Медвідь, Анатолій Бобров, Галина Кокта, Микола Білан, Тетяна Богданова, Іван Майдан, Петро Катиман, Юрій Пероганич, Марія Саричева, Григорій Дворський та інші. Маршрут поїздки пролягав наступними місцями: Київ – Козелець – Батурин – Короп – Вишеньки – Рихли – Оболоння – Мезин – Свердловка – Сосниця – Київ.

Ледве вирушивши у поїзд, Тетяна Літошко зразу ж почала інформувати про маршрут, його зупинки, харчування і зазначила, що нині всі стають однією сім'єю і тому повинні бути дисциплінованими. Вона прохала всіх дотримуватися чіткості на туристичних об'єктах і вчасно повертатися до автобуса. Після мікрофон взяла директор музею ім. П.Тичини в Києві Тетяна Сосновська, яка зголосила стати екскурсоводом.

Далі Тетяна Сосновська розповідала про перший об'єкт маршруту місто Козелець та пов'язаний із ним рід Розумовських. Йшлося й

му знаходиться садиба сестри братів Розумовських "Покорщина". Саме у ньому Наталія Розумиха зустріла свою невістку царицю Єлизавету, де та покорилася простій козацькій, поклонившись їй першою як матері. Неподаляк знаходився інший будинок "Олексіївщина", який нині не зберігся і у якому відбулося таємне вінчання Олексія та Єлизавети.

Із Козельця маршрут проліг до славної гетьманської столиці Батурина, і по дорозі етнограф та філолог пані Олена розповіла про відомого українця П.Куліша, садиба якого знаходилася неподалік траси, якою їхав наш автобус. Дорога до Батурина пролягала через могилу винахідника першого у світі бджолиного вулика Петра Прокоповича. Навколо неї наш автобус зробив коло і всі могли розгледіти пам'ятник відомому земляку, а Анатолій Карацюба, як цікавий краєзнавець, замінив Тетяну Сосновську і розповів про Прокоповича, про Батурина та його округу.

В Батурині земляцькій делегації завідувача відділом науково-просвітницької роботи, науковий співробітник національного історико-культурного заповідника "Гетьманська столиця" Наталія Сердюк приділила не одну годину і провела цікаву екскурсію по всіх об'єктах заповідника, який свого часу був заснований завдяки зусиллям Президента України Віктора Ющенка. Екскурсія почалася із площі, де встановлено комплекс пам'ятників авторів Богдана і Миколи Мазурів "Гетьмани. Молитва за Україну", що складається із трьох скульптурних груп. З цієї площі ми перейшли до цитаделі Батуринської фортеці, що побудована із дерева і відтворює образ історичної цитаделі, спаленої московитами.

Далі ми завітали до Воскресенської церквисупальниці К. Розумовського, і пані Наталія навела багато цікавої інформації про Івана Мазепу, який побудував та повідбудував велику кількість церков у стилі українського бароко. День перебування наших земляків у Батурині співпав із днем смерті 372 роки тому славетного гетьмана, і у місцевій церкві зранку відбувся молебень за його душу. Від цитаделі наші земляки переїхали до будинку Генерального суду Лівобережної України XVII ст., де прогулялися мальовничим парком "Кочубеївський", побували на місці, де колись стояв велетенський дуб, у дуплі якого залишали один для одного листи закоханих і Мазепа та донька Кочубея Мотря, побачили пам'ятник П.Прокоповичу та пасіку його імені. Потім був обід і екскурсія палацово-парковим ансамблем гетьмана України Кирила Розумовського.

З Батурина ми перебралися до Коропа, і дорогою керівник коропчан Анатолій Карацюба розповідав про свій край. Він зазначив, що у Коропі про місто кажуть, що тут є сім церков, плавучий міст і баба Калачиха. Плавучий міст понтонний, а баба Калачиха була реальною особою, яка про всіх все знала і розповідала. У Коропі нас зустріли голова районної ради

про головну прикрасу Козельця собор Різдва Богородиці, який гарно роздивлятися, їдучи по трасі до Чернігова. Після цього місцева екскурсовод Світлана Пустовгар привезла нашу групу до козацького Свято-Георгіївського монастиря у селі Данівка та розповіла про його історію.

Їхали ми до цього монастиря через район, який у Козельці називають Покорщина на честь того, що у ньому

Володимир Кунцін, заступник голови райдержадміністрації Світлана Карацюба, селищний голова Микола Білан та районний депутат Микола Мисник. Після привітання нам показали парк із озерами та живописними гірками фермерського господарства Миколи Мисника "Золотий Пармен" і пригостили яблуками.

Після відвідування парку нам показали місцеву капличку, із якої пригостили смачною священною водою та запросили на екскурсію до регіонального історико-археологічного музею, де перед його відвіданням урочисто зустріли за давнім звичаєм хлібом та сіллю. У музеї екскурсовод Тамара Карпенко показала археологічні та історичні знахідки і розповіла про історію міста та його округи. Після гостинно відкрила двері музею-садиби Миколи Кибальчича екскурсовод Олена Москутіна.

Після цього земляцький автобус попрямував до села Вишеньки, яке знаходиться на території Мезинського національного природного парку – справжньої скарбниці історії та культури. У Вишеньках всіх поселили на нічліг у готелі на березі Десни та влаштували урочисту вечерю у палаці садибної архітектури XVIII ст. відомого російського полководця графа П.Рум'янцева-Задунайського. Красою палацу ми змогли полюбуватися вже зранку. Нас люб'язно зустрів голова сільради Володимир Дяченко, який розповів про своє село та зокрема палац. Згодом автобус попрямував до села Оболоння, де є монумент героям Оболонського плацдарму.

Монумент багатьох вразив цікавою скульптурою радянсько-

го воїна, що не схожа на більшість пам'ятників, поставлених загиблим солдатам по всій Україні. На місці плацдарму загинуло чимало наших воїнів-визволителів. Не стало тут і батька нашого земляцького активіста Миколи Борща. Далі земляцька делегація потрапила до лісах Свято-Миколаївського Пустинно-Рихлівського

чоловічого монастиря. Його історія заснування почалася в 1620 році, коли на високому клені, що знаходився на його нинішньому місці, з'явилася чудотворна ікона святителя Миколая. Біля входу на нас чекав настоятель монастиря архімандрит Гурій, який всіх привітав і люб'язно запросив відвідати службу в монастирській церкві. Він розповів, що у монастирі молилося і проживало багато відомих сподвижників Православ'я і тому місце це особливе, намолене і натружене віками.

Після було відвідання Мезинської палеолітичної стоянки (20 тис. р. до н.е.) у селі Мезин, на місці якої в 1965 році створено народний археологічний науково-дослідний музей. У приміщенні (а це історична будівля XVIII ст.) понад 50 тисяч експонатів, які висвітлюють історію краю від палеоліту до сучасності, в т.ч. предмети первісної людини, знайдені при дослідженні пізньопалеолітичного поселення на правому березі Десни. Крім матеріалів Мезинської стоянки, в експозиції демонструються геологічні знахідки, археологічні пам'ятки неоліту, епохи бронзи та раннього залізного віку, коропські кахлі XVII – XIX ст., вироби Ушівської фаянсової фабрики Савицьких, предмети народного мистецтва та побуту. Поблизу музею під склом можна було побачити залишки розкопу стоянки та закам'яніле дерево. На ме-

зинських знахідках вчені побачили перше у світі зображення знаку сонця солярного хреста сварги, місячний календар доби палеоліту.

Із Мезина ми перебралися до села Свердловка, через яке їхали до палеолітичної стоянки. Потім відбулася зустріч із Героєм соціалістичної праці, Героєм України, генеральним директором НВО "Авангард" Олександром Боровиком. Вже протягом 40 років він очолює підприємство, що з колгоспу "Авангард" виросло до потужного, багатогалузевого, сучасного науково-виробничого об'єднання з тією ж назвою та з незрівнянно іншими – сучасними, найбільш прогресивними технологіями виробництва і господарювання на землі, на фермі, в екологічному середовищі. Господарська діяльність Олександра Боровика показує, що він є прекрасним господарником, талановитим організатором сільськогосподарського виробництва, професіоналом своєї справи. Наші земляки задавали питання Героєві, а в кінці зустрічі підсумки від земляків підвів Володимир Пушкар'єв, Анатолій Карацюба подякував господареві за його гостинність, а Тетяна Літошко вручила земляцький календар та пам'ятну тарілку із портретом Лесі Українки. Саме Лесья Українка, як зазначила Тетяна Літошко, оспівувала у своїх віршах дивовижно красиві куточки природи України.

Далі був обід і переїзд до Сосницького району, зокрема самої Сосниці для відвідування літературно-меморіального музею О.П.Довженка. Біля музею земляцьку делегацію чекали голова Сосницької районної ради Василь Волошко та помічник народного депутата Василь Амелюченко.

Сам музей утворено у батьківській вотчині, де народився та зростав наш геніальний земляк Олександр Довженко. На малій батьківщині лишився світ його дитинства і юності, любов до рідної землі та народу. Частинку цього світу береже музей.

Потім було повертання до Києва. Люди залишилися задоволеними. Що ж, до нових зустрічей, рідний краю!

Леонід РУСИЧ
Фото автора та
Тетяни СОСНОВСЬКОЇ

Будь славно навіки мала батьківщина!

Урочисто відзначили городнянці 67-у річницю визволення від німецько-фашистських загарбників та День міста

До традиційного місця вшанування величного подвигу ветеранів Великої Вітчизняної, пам'яті полеглих у боях – скверу "Скорботна мати" о пів на одинадцятую ранку 25 вересня прийшли сотні городнянців. На мітингу пам'яті у своїх виступах ветеран війни, почесний громадянин Городні М.Ф. Гречуха, міський голова А.І. Богдан, гімназистка Ольга Стецько говорили про те, що пам'ять про подвиг зберігатиметься в нових поколіннях, він буде для них взірцем патріотизму.

Як і завжди, на такі свята у Городню приїжджає багато гостей, друзів, земляків. Із Києва, Чернігова, з Добруша, з Климове, з райцентрів області. Керівники району і міста з ними оглянули виставки місцевих умільців, художників, майстрів народного мистецтва, які були розгорнуті уздовж центральної частини вулиці Леніна. Новинкою цього свята був конкурс дитячих колясок, влаштований біля центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Свої найкращі вироби з лози представили на свята подружжя Вучканів з Хрипівки. Важко представити ті художні речі, які були виставлені на показ. Це і вироби не тільки з дерева чи металу, а й із нетрадиційних матеріалів: квітів, насіння, тополиного пуху, бісеру тощо. З цього рідного огляду можна зробити один висновок: все більше городнянців долучається до мистецтва. Різні їх захоплення свідчать про широкую творчу натуру людей, так би мовити, не хлібом єдиним вони живуть.

Після огляду відбулось урочисте відкриття свята на облаштованій сцені на центральній площі міста. Потім уся вона перетворилась на сценічний майданчик: уздовж вулиці розташувались садиби сільських громад, торгові ряди, різні дитячі атракціони.

Голова райдержадміністрації А.М. Лавський, привітавши присутніх, у своєму виступі зазначив, що усі ми сповнені почуттів вдячності і поваги до кожного, хто захищав Батьківщину і відбудував її у повоєнні роки. Потім присутніх привітав голова районної ради О.І. Верхуша. Він коротко розповів про роботу депутатів над створенням символів рідного краю. І саме в цей день на цьому святі перед численною громадою сіл і міста вперше прозвучав Гімн Городнянщини. Слова і музика його написані жителями Городні – Ф.Б. Вахутинською і С.М. Тимошенком. Автори відзначені почесними грамотами районної ради і райдержадміністрації.

– У кожного міста є своя історія, – сказав у своєму вітанні міський голова А.І. Богдан. – У Городні – вона самобутня, іноді драматична. Але всі ми хочемо, щоб місто розвивалось, життя наших людей ставало кращим. 2010-й рік стає роком закінчення водофікації Городні. Йде оновлення міської енергомережі. Більше впорядковано доріг. Об'єднавши сили, ми й надалі робитимемо все для розвитку міста.

До городнянців з вітаннями звернулись численні гості. Це – народний депутат В.Т. Корж, заступник голови облдержадміністрації наш земляк О.М. Шанойло, який кілька років тому головував у районній раді. Керівник Городнянського відділення Чернігівського земляцтва у Києві П.С. Назимко, привітавши городнянців, вручив ветерану війни, невтомному журналісту-краєзнавцю І.П. Дудку Почесний знак, яким Товариство нагородило його за велику роботу по дослідженню історії рідного краю. Петро Сергіївич вже багато років працює в Національній академії державного управління при Президенті України. Він на свято вручив трьом випускникам цього закладу – А.М. Лавському, А.І. Богдану і О.М. Кривцю ювілейний випуск книги про академію.

Сердечні вітання почули учасники свята від представників делегації Добрушського району Гомельської області та Климівського району Брянської області.

На свята були вшановані старожителі міста і району. Напередодні виповнилось 100 років мешканці с. Макишин Н.П. Молочко. Ювілярку того дня привітав вдома і голова адміністрації нашого району А.М. Лавський. У місті вже наблизилась до такого ювілею К.П. Нагорна – їй 98 років. Її міською владою вшановано вдома.

У місті вже започатковано традицію присвоювати звання "Почесний громадянин м. Городні". Напередодні сесія міськради присвоїла його лікарю-стоматологу райлікарні, заслуженому лікарю України М.С. Митьку.

А потім називались переможці конкурсів – на кращу садибу, на кращий заклад культури. З нетерпінням чекали і підсумків особливого конкурсу – на кращу презентацію сільських громад. Цього року вони оформили свої павільйони оригінально, з фантазією. Перше місце дісталось Кузничівській, друге – Тупичівській, третє – Моложавській сільраді.

Офіційна частина закінчилась. Сценою заволоділи артисти. Наш земляк – артист із Києва Михайло Твердий викликав щире захоплення глядачів, продемонструвавши гру на багатьох музичних інструментах. Подарував у цей день городнянцям зі сцени свої пісні – а точніше свій талант – заслужений артист України, теж наш земляк, Анатолій Кобзар. Був концерт Чернігівського обласного філармонійного центру на центральній площі. А в Будинку культури по-справжньому звітували два колективи – дитяча студія бального танцю "Олена" та ансамбль "Веселка", підтвердивши перед авторитетним журі свої звання "зразкової" і "народного". Та й дитячий духовий оркестр із Тупичева по суті тримав такі випробування, заповнюючи невеликі паузи свята чудовими мелодіями.

Л. ВАСИЛЬКО
Фото П. ДУБРОВСЬКОГО

Один день

Рекордно теплого дня бабиного літа непосидючі ріпкинці – члени одного з найактивніших осередків земляцтва, у складі десяти чоловік на чолі з незмінним керівником і пристрастним призвідником усіх заходів і починає Володимиром Коваленком прибули в столицю своєї малої батьківщини селище (так і хочеться написати "селище-герой") Ріпки. Адже тут, при визволенні району, загинуло понад 22 тисячі наших воїнів. А в сусідньому Радулі в братській могилі поховано сім Героїв Радянського Союзу.

у Ріпках

Ось і приїхали нащадки відважних вояків, аби взяти участь у святкуванні 67-ї річниці визволення району, Дня Ріпок та свята врожаю, а ще побазарювати на традиційному осінньому ярмаркові.

Київські ріпкинці поклали квіти до пам'ятника загиблим воїнам, поговорили з живими ветеранами війни, їх в районі залишилося 170 чоловік, тож від імені усіх земляків звернулися до колишніх фронтовиків написати власні спогади про ту кровопролитну війну. І зобов'язалися хутчіш віддрукувати нехитрі солдатські мемуари, аби очевидці ще встигли їх перечитати.

Привітати своїх побратимів чернігівчан прибув колектив художньої самодіяльності Лоевського району Білорусі, а обласне керівництво представляв начальник Управління праці та соціального захисту населення Іван Коробка.

Нинішнього року, як ніколи, всі сільські громади району брали активну участь у ярмаркові, демонструючи свої здобутки. Незважаючи на скрутні погодні та інші незадовільні умови праці, похвалитися трударям було чим. Продовжує відрод-

жуватись потенціал району, нарощують ефективність підприємства. Тож кожен старався представити найкращі, найефективніші зразки своєї праці. Так що і показати, і побачити на тому ярмаркові було що.

Жваво йшла торгівля промисловими і сільськогосподарськими товарами. Та й ціни були доступні. Як то кажуть, кожному по кишені. Варто сказати, що картоплю продавали по 3–3,50 грн. за кілограм. Тоді як в Києві по 5–6 грн.

Гості встигли відвідати Свято-Миколаївський храм, на спорудження якого були використані і кошти членів осередку. Вже закінчується підключення опалення та розпис храму. Протоіерей Іван Михайлович Голоботовський збирається провести обряд освячення церкви 19 грудня на свято Миколая. Запрошені на це дійство і наші земляки.

Дружня зустріч відбулася із членами ріпкинського земляцтва у Чернігові та відомими діячами Ріпкинського району. Зокрема, з головою

благодійного фонду імені Софії Русової Іваном Чаусом. Намічені спільні заходи по увічненню пам'яті видатної землячки, відомої у світі громадської та культурно-освітньої діячки і педагога, автора численних праць з питань літератури, мистецтва, шкільних підручників, досліджень з педагогіки, активного учасника жіночого демократичного руху в Україні у 70–80 роках позаминулого століття. Народилася Софія Русова 18 лютого 1856 року в селі Олешня.

Особливо теплою видалася зустріч з ветеранами-ріпкинцями, які попросили передати їм книжки письменників-земляків з Чернігівщини. Домовилися також, що нове керівництво району братиме участь у засіданнях осередку, які відбуватимуться у Києві.

А на прощання, як і годиться, дружні проводи з піснями, поцілунками та щирими побажаннями стрічатися частіше "і у нас, і у вас".

Ось так і промайнув цей щасливий і радісний день у Ріпках. День на батьківській землі, яка з незбагненою силою притягує нас до себе. Де б ми не були і ким би ми не були. Сила отчого порогу нестримно вабить нас до себе.

Подих золотої осені

←1

Власне, коропський пленер – унікальне явище на мистецькій карті України. І завдячує воно своєму народженню видатному землякові-коропчанину Вікторові Ковтуну, що діяв і діє при активній підтримці свого брата Сергія.

Теплим, по-товариськи невимушеним було закриття пленера, на якому були присутні народний художник України,

професор, лауреат Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка Віктор Ковтун, керівник Коропського відділення нашого земляцтва Анатолій Карацюба, його заступник Сергій Ковтун з дружиною Світланою, керівники району та міста.

Не обійшлося без щирих роздумів про роль мистецтва та про підготовку молодих митців – про це мовили голова

Нинішня осінь була щасливою для юних художників із Харкова Сергія Коморного, Олександра Короля, Артема Смородіна, Марії Некрасової та киян Романа Гаврилюка і В'ячеслава Перети.

І Десна з її зачарованими луками, і мальовничі села, які ще зберігають дух козацької старовини, і портретні образи зморених постійними пошуками шматка хліба землеробів, і сам міфічний дух історично-го краю – все це лягло на полотна пошуковців слави, а відтак не залишило байдужими уже перших поціновувачів мистецтва.

райдержадміністрації Володимир Бригинець, голова райради Володимир Куніцин, голова селищної ради Микола Білан. Не залишилися осторонь і шановані гості – Анатолій Карацюба та Сергій Ковтун теж наголосили на значущості подібних

пленерів для майбутнього вітчизняного мистецтва, а Віктор Ковтун іще й подарував Будинку творчості академічний учбовий матеріал для навчання живопису. Цілком природно, що юний художник Сергій Коморний висловив загальну думку своїх колег: "Золота осінь" у Коропі залишиться назавжди у їхньому серці.

Мешканці Коропа, діти та молодь із задоволенням оглянули виставку свіжостворених робіт учасників пленеру. Та як було і не хвилюватися, не радіти, коли на них із полотен дивилися знайомі обличчя земляків, барвисті пейзажі, неповторні вулиці, всі оті миті, які зупинилися завдяки талантові молодих митців.

Сергій КОВТУН,
заступник керівника
Коропського відділення
земляцтва

Арфами,

У мистецькій вітальні літературно-меморіального музею-квартири П.Г.Тичини в м. Києві відбулося творче обговорення аудіокнижки поезій Павла Тичини "Сила і ніжність болю".

арфами...

Після прослуховування аудіокнижки зал вибухнув оплесками. Виконав поезії Павла Тичини народний артист України Олександр Биструшкін, музику взято з творчого доробку Бориса Лятошинського. Ця аудіокнижка – четверта в проєкті

О.Биструшкіна "Твої сини, Україно, – твій біль, твоя слава". Творчий колектив, який працював над аудіокнигою, зокрема звукорежисер Олег Ступка, радий був почути зауваження, побажання, відгуки про свою роботу.

З презентації цієї аудіокнижки у січні 2011 року розпочнеться відзначення 120-річного ювілею Павла Григоровича Тичини.

Ми дякуємо "Чернігівському земляцтву", що не лишилося осторонь нашого заходу. Перед присутніми виступили та поділилися своїми враженнями головний редактор газети "Отчий поріг" поет Леонід Горlach та виконавчий директор товариства Тетяна Літошко. Власне, вони разом із видатним поетом, Героєм України, головою Українського фонду культури, головою Комітету з Національної премії ім. Т.Г.Шевченка Борисом Олійником задали розмові діловий тон.

– Це нове відкриття Павла Тичини, – сказав Борис Ілліч, – це урок деяким сучасним хлопчикам від літератури, які не визнають навіть геніальних попередників.

Після них брали слово й висловлювали свою думку знані музикознавці, композитори, педагоги, письменники, науковці.

Ми переконані, що аудіокнижка, яка вийде до 120-річного ювілею Павла Григоровича Тичини, зробить кожного, хто її послухає, щирим прихильником української поезії.

Тетяна СОСНОВСЬКА,
директор літературно-меморіального музею-квартири П.Г.Тичини

Незабутньому – незабуті

Ось і знову ми прийшли до Вас. Вклонитися Вам у Ваш день народження. Дослухатися мудрої поради. Як керівництво до дії, отримати конкретні вказівки. Та й по міцне слово Ваше, що надихало до творчості і підіймало настрої, ми сьогодні прийшли.

Пробачте, дорогий і рідний Борисе Васильовичу, що не часто відвідуємо Вас, не ділимося з Вами своїми звершеннями і планами, успіхами, якими користується у земляків наше спільне творіння "Отчий поріг". Виходить, виходить наша газета. Читабельна і змістовна.

Правда, на жаль, без вибриків, Пегасових вибриків. Замість вибриків тепер "Медвежий кадуб", це Петро Іванович Медвідь земляків медом частує. Солодким і теж з "вибриками".

Щож, Ви самі любите повторювати сентенцію про те, що незамінних людей не буває. Ой, ще й як буває! Бо ніхто не замінить Вас Світлани Карпівни. Та й Богдану якраз тепер Вас неvistачає. А ми Вас згадуємо досить часто і до обіду, і під час.

Нині у нас Тетяна Андріївна керує. У неї досвід, і підхід вміє відшукати до кожного. Так що Ваша школа, Ваш досвід продовжують працювати на земляцтво.

Сьогодні ще одна подія. Незважаючи на складні погодні умови. Дощ не припиняється з самого ранку. Чималий гурт земляків на чолі з Світланою Карпівною та Віктором Ткаченком прийшли на Байкове кладовище, аби взяти участь у церемонії відкриття пам'ятника. Пам'ятника Вам і сину Сергію. Так розпорядилась дружина, а земляки допомагали хто чим і як міг. Гарний видався монумент. І знаєте, хто його автор і творець? Син Валентини Пархоменко Володимир Лебедев. Ще молодий, але з усього видно – талановитий хлопець.

Промови, на жаль, скоротили до мінімуму. Дощ став на заваді. Це мудра матінка природа тужила за Вами. Тоді за вказівкою Віктора Вікторовича і промови, і все дійство перенесли в Палац спорту, де кожен мав можливість згадати Вас гарними словами. З усього було видно – земляки продовжують захоплюватися Вами. Інакше не цитували б Вас як видатного земляцького класика.

Валентин АВДЕЄНКО

Державний комітет зв'язку та інформатизації України Ф.СП-1

ПВ	місце	літер.
----	-------	--------

ДОСТАВНА КАРТКА - ДОРУЧЕННЯ

На газету журнал **37630**
індекс видання

Отчий поріг

на йменування видання

Вартість	передплата	грн.	коп.	Кількість комплектів
	переадресування			

на 200_ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

поштовий індекс _____
код вулиці _____
буд. корп. кв.

місто _____
село _____
область _____
район _____
вулиця _____

прізвище, ініціали

Зустріч через 44 роки

древо, яке виявилось таким кристалом, розлогим. Усім своїм родичам Лідія Іллівна приготувала по примірнику свого дослідження, щоб пам'ятали своїх предків. А ще подарувала вона мені рукопис, який не дає мені спокою ось уже стільки часу, – то спогади вчительки про своє дитинство, батьків, родичів, про важкі роки окупації. Один із фрагментів цих хвилюючих записів я й вибрала для читачів "Отчого порогу".

МАЙКА

Селище наповнили солдати. Викопали окопи на бригадному дворі та в колгоспному саду. Там вони жили, варили собі страву, берегли спокій наших сільчан.

Аж ось одного разу на колгоспне подвір'я пригнали багато корів, а ввечері до нас в хату зайшла чужа жінка і попросила маму прийняти її на ніч. Це була Марія Савченко, відома на той час у всьому Радянському Союзі доярка з Сумщини. Вона розповіла, що змушена гнати череду племінних корів на схід, щоб фашистам не дісталися. Мама залишила її в хаті. Плакали вони з мамою, бідкалися, як бути далі та ще й з маленькими дітьми. А другого дня вранці жінка попросилася з нами і рушила до своїх корів. Аж раптом двері знову відчиняються, і жінка з порога: "Моя рекордсменка отелилася, хазяєчко, забери телятко, бо ми ж будемо далі гнати корів, а воно ж малесеньке не піде зі стадом". Мама розгублено подивилася на ту жіночку і сказала: "Що ж я з ним буду робити? Йому ж молочко потрібне". "Я віддам все молозиво, а там якось вигодуєш", – жалібно говорила жінка і сльози градом котилися по її щоках. Аж тут до хати зайшов дідусь, розібравшись, у чім справа, мовив: "Забери теля, ми допоможемо, молоко даватимем від своєї корови".

Мама з Альошкою і дідусем пішли до конюшні і звідти на ряднинці принесли ще мокре телятко, а жінка велике відро молозива. Телятко дуже швидко навчилося пити самостійно і прижилося, хоча за ним довелось доглядати як за дитям. А незабаром теличка ми назвали Майкою. І росла вона з дітьми, і сама була як дитина.

Надія КОЛЬЦОВА,
член Національної спілки
журналістів України

Я зараз у такому віці, що майже всі мої шкільні вчителі давно відійшли за межу вічності. А от моя улюблена вчителька російської мови та літератури Лідія Іллівна Ягова, маючи поважний вік, нелегку долю, не опустила рук. Вона і нині повна оптимізму, любові до ближніх, до своєї малої батьківщини, живе повнокровним життям і ні на що не скаржиться. Лідія Іллівна завжди була для мене в школі еталоном справжньої жінки. А що вже предмет свій знала і вміла донести його до нас, непосид, то й не передати.

Школу я закінчила в далекому 1966 році і з тих пір ми не бачилися. А нинішнього року я вирішила розшукати свою улюблену учительку. З пристолічних Броварів на малу батьківщину ми з чоловіком вирушили теплої днини. Швидко подолали 160 км дороги до рідної Антонівки на Варвинщині, відвідали двоюрідного брата Григорія Павловича, поклонились батьковій могилці і вирушили в Гнідинці. Не складно було знайти хату на звичайній сільській вулиці, в якій проживає нині Лідія Іллівна...

Вчителька, звичайно, мене не впізнала. Я її також. Коли я назвала своє дівоче прізвище та ім'я, вона кинулась в мої обійми, і ми обидві розплакались. Потім були задушевні розмови, спогади. А потім вона показувала свої вишиті картини з диво-квітами, пейзажами, над якими і зараз працює. Яскраві кольори на серветках, килимах теплом наповнювали мою душу, повертали в дитинство, а Лідія Іллівна розповідала далі, хвалилася своїми літературними успіхами – адже вона тісно співпрацює з редакцією районної газети. А нещодавно моя вчителька закінчила дуже важливу роботу – дослідила і написала історію свого роду, намалювала сімейне

Микола Гоголь знову збирає

Цієї осені ушлюблений Гоголівський вуз знову зібрав численних гостей на ювілей – Ніжинському Державному педагогічному університету виповнилося 205! Дата не зовсім кругла, але вона стала ще одним об'єднавчим фактором, який посприяв викладацькому складу не лише порадіти успіхам, а й зупинитися на труднощах роботи. Тим більше, що цього разу серед гостей були такі поважні люди, як Голова Верховної Ради Володимир Литвин, голова Чернігівської облради Наталія Романова, представники облдержадміністрації та міської і районної влади, єпископ Чернігівський і Ніжинський Іларіон, гості з ближнього зарубіжжя, колеги з інших українських навчальних закладів.

Ректорові університету Олександр Бойку довелось добряче покрутитися, аби і гості, і господарі почували себе комфортно. У актовому залі, як і під час екскурсії та прес-конференції керівника законодавчого органу, панувала щирість, зичливість, та не могло бути інакше, оскільки того дня велика група кращих викладачів була ошасливлена нагородами різного рівня. А чудовий концерт, даний силами викладачів та вихованців вузу, лише підтвердив думку: ушлюблений іменем Гоголя та сотень інших видатних випускників нинішній університет продовжує гідну традицію виховання справжніх інтелектуалів.

Наш кор.

Він народився 2 жовтня 1935 року в Семенівці. Після визволення від фашистів у жовтні 1943 року пішов у перший клас, в 1953 році закінчив школу і відразу вступив до 1-го Ленінградського медінституту. Залишали в Пітері, але він рвонув у Сибір. Як виявилось, на все життя.

Петро Байдала – хірург, учений, педагог

КОРІННЯ ПРОФЕСІЇ – В РОДИЧАХ

У сім'ї Устини Іванівни, рядової колгоспниці, було шестеро дітей і четверо з них, незважаючи на скрутний час, стали лікарями. Міля все життя пропрацювала в Семенівці терапевтом, троє братів були військлікарями. Наймолодший, Павло Єресько, став ще за життя легендою, про що повідав Василь Кучер у романі "Голод", яким у повоєнні часи зачитувалася вся країна. В 80-ті роки роман видавався під назвою "Плещуться хвилі холодні". В книзі він став прототипом головного героя під іменем Павло Забрда. Таких випадків світова практика не знає донині: морський лікар Павло Єресько, добиваючися до своїх, провів 37 днів у Чорному морі, живлячись лише морською водою. І вижив! Як згодом розповідали Павлу Єреську, турки клялися, що моряка з морської безодні вінніс на руках сам Аллах.

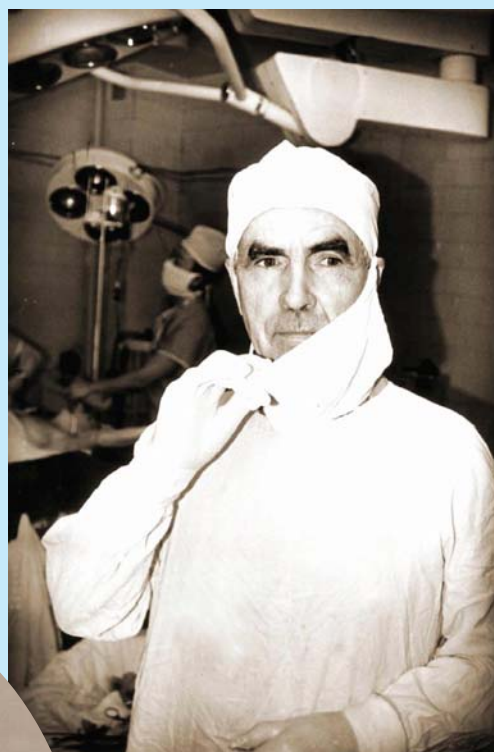
МИ ТЕЖ НЕ ЛИКОМ ШТИ

В той повоєнний час, коли горе входило в кожну хату, пацани грали... у війну. Добре, що патронів і гільз валялося більше ніж досить. Випендювалися одне перед одним на перервах, у школі вправлялися у влаштуванні "бухалок" (патрон, гвіздок, гумка). Верховодили в цих справах троє Петрів Григоровичів – Прохоренко, Кекух та Байдала. Соромили бешкетників Ніна Котляр, Рая Дудкіна та душа-людина Слуцкер Юхим Аркадійович, фізрук школи. Все сходило з рук лише тому, що вчилися хлопці добре та й громадських доручень не цуралися. Так дійшли до атестатів і всі розлетілися в три столиці – Київ, Москву, Ленінград.

Петро націлився на Пітер. Поповнивши багаж знань на підготовчих курсах, витримав солідний конкурс (у 1-й Ленінградський в силу свого номера прагнули чимало корінних жителів) і став студентом лікарського факультету.

Вчитися інгороднім доводилося не-

легко. Підробляли де могли: сторожували, розвантажували вагони з вугіллям, здирали дерн на стадіонах. З дому – ні копійки. Петру ще гірше – без стипендії, оскільки батько під час війни потрапив у полон, а після появи вдома його відра-

ленінградців та приїжджих. І що б ви думали? "Село" взяло гору над пітерцями! З того часу ми стали однаковими, без жодних претензій одне до одного. А що стосується особистих переваг у професії, то до початку третього курсу я вже твердо вирішив, що буду хірургом...

Байдала записався до доцента А.В. Афанасьєвої, найдосвідченішого спеціаліста й педагога. Заняття в гуртку дозволили йому свою першу операцію з видалення апендицита зробити в інституті. З гордістю він називає професора Федора Григоровича Углова, якого було внесено в книгу рекордів Гіннеса за те, що всі 900 блокадних днів працював хірургом в оточеному Ленінграді. І, незважаючи на всі випробування, прожив довге життя, не доживши до 105-річчя всього кілька днів. Про кожного з викладачів – світил вітчизняної медицини – в нього залишилася найсвітліша пам'ять, і перерахувати їх прізвища просто нема можливості.

Залишали в Пітері, а він вибрав Сибір. На попередньому розподілі Петрові твердо пообіцяли, що йому "світить" ординатура з хірургії. Але тут знову зіткнулися поняття "провінція" (що замінила "село") і "свої", тобто пітерці.

– Далі події розвивалися так, – навіть після дволітнього гнівно каже Петро Григорович. – На завершальному розподілі мені сказали, що місця в хірургії нема, але в Ленінграді мене залишають. Запропонували на вибір три варіанти спеціалізації: патоанатомію, рентгенологію і нервові хвороби. Я вибрав рентгенологію. Вийшов у приймальню, сів і замислився: що ж я нароби, все життя хотів працювати хірургом, а тут... Зайшов назад і кажу, що мріяв бути хірургом, а ви мене схилили до рентгенології. Голова комісії,

← 11

Петро Байдала – хірург, учений, педагог

директор медінституту генерал-майор Іван Олександрович Іванов не на жарт розізлився: "Байдала, ми тебе в Ленінграді залишаємо, а ти землю риєш. Не хочеш займатися рентгенологією, поїдеш у Сибір". Я відповів на те, що мене це не лякає,

бо ще Ломоносов говорив, що Росія буде приростати Сибіром. Розвернувся й вийшов. За мною з кабінета вискочив якийсь чоловік. "Це ти збираєшся їхати в Сибір"? "Якщо там є хірургія, поїду". "Як тільки отримаєш в інституті підйомні, такого то числа приїзди в Москву". Згодом з'ясувалося, що за адресою, яку дав мені чоловік, знаходиться Мінсередмаш.

ПЕРЕВІРКА "ПОШТОВИМ"

Як відомо, це умовна назва міста Севськ, що ввійшло в життя томичів в 1949 році, коли було засноване місто-спутник Томська, що стало важливою ланкою у виробництві могутньої ядерної зброї, яка захистила країну в період "холодної війни". Через десять років сюди й розподілили Петра Байдалу. У військовий госпіталь.

Ставлення до людей, що приходять у монастир зі своїм статутом, як правило, неоднозначне, тим більше до молодих спеціалістів. Але Петра Григоровича це не стосується. І коли в солдата відірвало три пальці на руці, Байдала (за відсутності головного хірурга) виявив бажання зробити операцію. Сумнівів у колег було більш ніж достатньо. Байдала наполіг і зробив її успішно.

Йому також належала ідея лікувати хворих на стенокардію, хоча рівень і ступінь підготовки спеціалістів бажали бути кращими. Після консультацій у клініках Томського медінституту лікування незабаром почало здійснюватися. Прагнення молодого спеціаліста робити щось нове не залишилося поза увагою – його обрали комсоргом госпіталю. А через три роки він "дозрів" для навчання в ордина-

турі клініки академіка А.Г. Савіних, який створив у Томську науковий напрямок лікування ракових захворювань кардинального відділення шлунку й стравоходу. Ординатура стала для Байдала одним із найнапруженіших і в той же час цікавих періодів у житті. Незважаючи на труднощі, за два роки він завершив роботу над дисертацією і ще до захисту отримав запрошення на посаду асистента до професора В.С. Рогачової, де перейняв нові методики операцій, які знадобилися в майбутньому. І коли був створений науково-дослідний інститут онкології, Байдала успішно власноручно провів першу операцію з пластики стравохода.

ВИХОВАЙ ГІДНОГО УЧНЯ

Понад двадцять років Петро Григорович керує студентським науковим гуртком "Онколог". Підсумком занять є участь у щорічних університетських наукових конференціях, а також Всеросійських конференціях ім. М. Пирогова, де його вихованці завоюють Почесні грамоти й подяки Мінздорова РФ. В оцінці старости гуртка 2008-го року Ганни

Ісаєвої Петро Григорович названий "мудрим, знаючим, який уміє коли просто помовчати, а коли порадити, талановитий педагог, який дає не лише базові, а й унікальні знання".

Багато сильних гуртківців після закінчення університету, як правило, залишаються працювати в НДІ. А Байдала, добре узнавши їх за роки навчання, сприяє, щоб їх зарахували в штат, воює за кожного. Його думку враховують. За роки роботи гурток "Онколог" підготував велику кількість медиків, які стали професорами, докторами й кандидатами наук, лікарями вищої категорії, що працюють по всій Росії. Всі вони признаються, що вибором завдячують особистості керівника гуртка – Петра Григоровича. Все це можна доповнити інформацією й про те, що його донь-

ка Марина стала шістнадцятим лікарем у роду.

ПОТРІБНИЙ ВСЮДИ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Півстоліття життя Петро Григорович присвятив практичній медицині і сорок три роки науковій діяльності в Сибірському держмедуніверситеті. Крім основної роботи на кафедрах, постійно консультує хворих і виконує операції, характерні для психіатричної лікарні, медсанчастини № 1, поліклініки міської лікарні № 3. Байдала випробував "чарунки" (на відміну від плаваючої клініки газовиків) "летючої" клініки до будівельників нафтопровода на "кукурузнику", до нафтовиків, які живуть у вагончиках вахтових селищ, де проводив операції в екстремальних умовах...

Загалом Петро Григорович провів 1133 операції, в тому числі 60 видалень щитовидної залози. При цьому не було жодного випадку з летальним кінцем.

Незважаючи на величезне завантаження, Петро Григорович плідно працює в науці. У співавторстві з колегами оприлюднив 103 наукові роботи, видав бібліографічний вказівник праць учених університету з онкології та низку учбово-методичних розробок для студентів і викладачів. Петро Григорович постійно друкує статті не лише в спеціалізованих, а й в університетських та обласних ЗМІ.

Активно пропагує здоровий спосіб життя, як одну з умов попередження онкологічних захворювань. Не цурається й громадської роботи. Тринадцять років він був незмінним головою інститутської ради з учбово-дослідної роботи студентів, три рази обирався головою профкому госпітальних клінік. В 1990 році українці третьої хвилі створили своє товариство – центр української культури "Джерело". Серед перших його членів був і Петро Григорович. У всіх заходах бере найактивнішу участь, коронне хобі його та Наталії Просекоїної, кандидата меднаук – незмінні Дід Мороз та Снігурка. В 2004 році земляки організували в регіональне відділення Київського Чернігівського земляцтва і знов таки дякуючи йому. Третя частина його – медики: М.Б. Баскаков, завідувач кафедри університету, М.Я. Костеша, член-кореспондент МА-НЕБ, І.П. Радченко та Т.А. Конон – лікарі вищої категорії та інші.

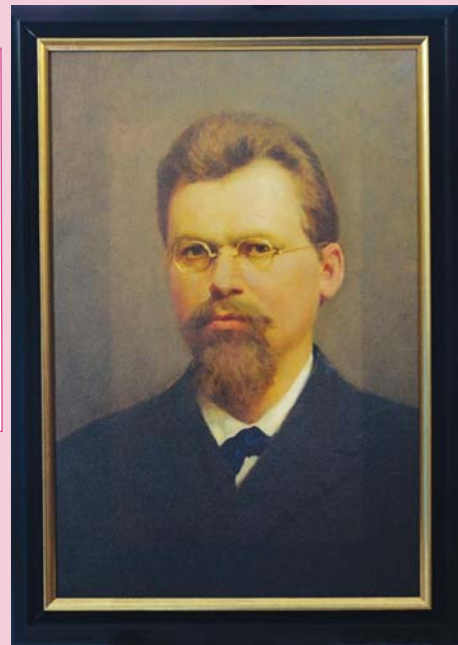
Скажу без перебільшення: зухвалий провінціал із далекого Сіверського Полісся Петро Байдала став першокласним спеціалістом і по праву пошанований високим званням заслуженого лікаря Російської Федерації.

Михайло ХУДОБЕЦЬ,

голова Томського відділення столичного чернігівського земляцтва, уродженець с. Жадове

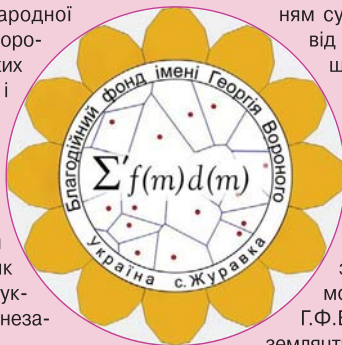
ГЕНІЙ

28 квітня виповнилося 142 роки від народження, а 20 листопада виповнюється 102-і роковини пам'яті нашого великого земляка з Варвинщини – всесвітньо відомого математика Георгія Федосійовича Вороного. Праці вченого, визнані геніальними ще за його життя, знайшли своє продовження саме в наш час і нині набули поширення в багатьох актуальних напрямках науки. Створені Г. Ф. Вороном поняття й методи виявились найвищою мірою плодотворними, про що свідчить широке вживання іменних термінів: формула Вороного, діаграма Вороного, метод Вороного (на зразок: теорема Піфагора). За підрахунками фахівців, щомісяця друкується в середньому 80 нових досліджень, що базуються на відкриттях Вороного.

МАТЕМАТИКИ З УКРАЇНСЬКИМ СЕРЦЕМ

Після проведення 2008 року в Києві V Міжнародного симпозиуму з діаграм Вороного, IV Міжнародної конференції пам'яті Г. Ф. Вороного та інших заходів, у яких брало дієву участь і Чернігівське земляцтво, активувалась робота по увічненню пам'яті великого вченого. За підтримки земляцтва підготовлено до видання меморіальний збірник "Геній математики з українським серцем", який незабаром вийде у світ.

меморіальний макет садиби у зменшеному (вдесятеро) вигляді з використанням сучасних технологій захисту від атмосферних впливів, що широко застосовується у світовій практиці. Так люди матимуть уявлення про вигляд рідної домівки всесвітньо відомого вченого та про історію культури його рідного села. Проект упорядкування могили з пам'ятним знаком та меморіального макету садиби Г.Ф.Вороного підготував член земляцтва – архітектор В.М.Сварич.

Цього року в Чернігові зареєстровано благодійний фонд імені Георгія Вороного (голова – О.М.Оберемко). Засновники,

до яких належать і члени Чернігівського земляцтва, активно взялися за створення в Журавській середній школі ім. Г. Ф. Вороного кабінету-музею великого математика та музею родини Вороних. Кабінет-музей Г. Ф. Вороного планується встаткувати сучасним комп'ютерним обладнанням, що забезпечить візуальний доступ до унікальної наукової спадщини вченого. Тут мають систематично проводитись науково-просвітницькі заходи.

Наукова спадщина Г. Ф. Вороного робить честь Україні, бо надзвичайно високо пошанована в цілому світі. Тож ми маємо зробити все необхідне, аби ім'я нашого геніального співвітчизника було гідно вшановане й на його Батьківщині. Відновлення пам'яті про всесвітньо відомого вченого повинно стати справою честі громадськості й органів державної влади в Україні.

Благодійний фонд імені Георгія Вороного звертається до земляків з проханням долучитися до цієї спільної громадської справи.

Олександр ШОКАЛО

Ілюстрації: Портрет Г.Ф.Вороного.

Емблема фонду (Автор М.Л.Дідовець)

Від редакції: телефони для благодійників можна дістати в редакції.

Минуле повертається

Дякуючи малярському обдаруванню Павла Григоровича Тичини, ми з вами знаємо, якою була криничка край села Піски, якою була родинна хата, в якій народилися усі 13 дітей Григорія Тимофійовича та Марії Василівни Тичин, якими були могили батьків поета.

На малюнку Павла Тичини, представленому на сторінках газети, видно, що біля могилок батьків стояли хрести особливої форми. Такі раніше ставили над похованнями у північно-східних регіонах України. Біля могили батька – Григорія Тимофійовича Тичини – стояла й капличка, в якій можна було запалити свічку й помолитися.

Наприкінці грудня 1942 року під час палежу села згоріли й хрести, й капличка. У 1981 році були впорядковані могили батьків Павла Григоровича. На жаль, пройшло майже 30 років, перш ніж до нас прийшло усвідомлення необхідності відновити могили батьків поета в такому вигляді, як то було раніше.

Використовуючи малюнок Павла Григоровича, родина Тетяни та Романа Сосновських виготовили відповідники хрестів та встановили їх разом із школярами й вчителями Пісківської школи. Тепер учні приносять до цих могил квіти, калину, запалюють лампадки. Це для них своєрідний урок пам'яті по відношенню не лише до Павла Григоровича, а й до своїх рідних, які пішли в позасвіті і звідти спостерігають за нашим життям і вчинками.

Наш кор.

ХЛОП'ЯНИКИ – ВОТЧИНА КОВАЛЕНКІВ

Не один рік планував відвідати вотчину свого роду Коваленків село Хлоп'яники Сосницького району для пошуку своїх пращурів. Але весь час, як завжди, щось заважало. І ось така нагода випала. Перебуваючи в земляччій туристичній поїздці по рідній Чернігівщині разом із своїм сином Леонідом, повертався на Київ саме через Хлоп'яники. Я ж зразу вирішив залишити гурт земляків і вийшов в рідному для мене селі. Адже ж тягнуло на рідну землю своїх предків.

Саме звідти йде мій рід Коваленків, саме тут жили та працювали мої діди та прадіди. Звідси батько Дмитро Коваленко ще у 30-х роках ХХ століття перебрался в село Плиски Борзнянського району, де вже народився я. Хотілося знайти батьківську хату та познайомитися із дітьми чи онуками батькових братів та сестри, які, можливо, ще проживають у Хлоп'яниках.

Село розкинулося по трасі Чернігів – Новгород-Сіверський. Вийшовши із автобуса на сільській зупинці, зразу ж попрямував по перпендикулярній дорозі до траси, що вела вглиб села. Там познайомився із попутником Олегом, який повертався із Чернігова разом із дружиною додому. Розпитав у нього, чи відомо йому щось про Коваленків і, зокрема, як багато їх нині проживає у селі. Олег виявився цікавим співрозмовником і зазначив, що в селі ще живуть Коваленки. Про мого батька та його гілку йому не було відомо нічого. Він сказав, що вирішенню мого питання, мабуть, може допомогти голова Хлоп'яницької сільради Віра Миколаївна Киба. До будинку сільради ми йшли хвилин із п'ятнадцять по чистій гарній вулиці без ям із доглянутими хатами. Відчувалося, що в селі керує гарний господар. Так сталося, що коли ми підходили до будинку сільради, на його поріг вийшла жінка, яка вже збиралася додому і замикала двері. Ця красива тендітна сільська жіночка виявилася головою сільради. Олег познайомив нас і розказав Вірі Миколаївні про те, що я роблю у Хлоп'яниках.

Віра Миколаївна зразу ж замислилася, де живуть старожили Коваленки і хто із них міг би знати мого батька. Вона перепитала нас, де ми збираємося ночувати, а потім гостинно запросила до себе додому. Вдома Віра Миколаївна розповіла про село, його проблеми, своє життя та про Коваленків, які ще живуть у селі. У нас виявився цікавий вечір, де ми розповідали про свої родоводи та згадували цікаві історії із життя.

Із самого ранку ми пішли по селу вулицями, якими колись ходив мій батько Дмитро, навідувалися в хати старожилів узнавати про рід Коваленків. Обійшли не одну хату, але ніхто не пригадував батька. Походом по селу побачив його повністю, його ландшафт та озера, і познайомився із хлоп'яничанами. В одній із хат сталося цікаве знайомство із своїм ровесником Дмитром Григоровичем Коваленком, 1934 року народження, який теж нічого не пригадав про батька, але сказав, що я чимось схожий на його рідного дядька Івана. Може, саме із Дмитром ми і є далекими родичами. Так хотілося знайти місце, де колись була чи, може, ще є хата мого батька, де він пізнавав життя і ставав особистістю. Ходячи по селу, Віра Миколаївна знайомила нас із усіма його об'єктами і розповідала про насущні проблеми. Гарним словом про неї відзивалися і її односельчани, дякуючи за її велику роботу на благо села.

Нині у Хлоп'яниках є майже всі необхідні для життя об'єкти сільської інфраструктури. Але немає поки що закладу духовності – церкви, що могла б прищеплювати людям моральні цінності. Як зазначила Віра Миколаївна, вона докладно усіх своїх зусиль для організації у селі церкви, бо люди п'ють, а так, може, почнуть тягнутися до духовності. Вже під неї є приміщення, згодився служби служити батюшка із сусіднього села Жукля, але ще не вистачає коштів на ремонт та повну організацію церкви. Тому зараз Віра Миколаївна вкрай потребує фінансової допомоги для своєї благородної справи. При цьому церкву вона хоче заснувати тільки Київського патріархату, оскільки нині всі церкви району належать московському. Це, мабуть, і є той світлий промінь в темному царстві.

Так ми із сином Леонідом ходили селом та спілкувалися із односельчанами майже до обіду. Воно стало для нас якимось рідним. Весь час нас супроводжувала Віра Миколаївна. Вже коли від'їжджали до Києва, вона нас люб'язно запросила приїздити в гості. Ось так вийшло моє перебування в селі моїх пращурів.

Активісти Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва й цього року взяли участь у заходах, що відбувалися в рамках міста Прилуки. На фото: заступник керівника Прилуцького осередку Микола Гордієнко вручає меру міста Юрію Беркуту ікону матері Богородиці.

Іван ЗАБІЯКА
Фото автора

Віталій
КОВАЛЕНКО

На Воздвиженській ярмарці, що відбувається в кінці кожного вересня в Прилуках, разом із виданням чергового номера культурологічного часопису "Прилуки. Фортеця" (5 число) побачило світ факсимільне видання праці Олександра Лазаревського "Прилуцький полк" (1902). Нині раритет став доступний всім, хто цікавиться історією рідного краю. Дане видання започатковує новий проект: бібліотеку часопису "Прилуки. Фортеця". Як часопис, так і бібліотека видаються за кошти мецената й благодійника, земляка Юрія Коптева.

Активісти Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва й цього року взяли участь у заходах, що відбувалися в рамках міста Прилуки. На фото: заступник керівника Прилуцького осередку Микола Гордієнко вручає меру міста Юрію Беркуту ікону матері Богородиці.

Іван ЗАБІЯКА
Фото автора

Віталій
КОВАЛЕНКО

Цього разу "винуватцями" подій стало Бахмацьке відділення нашого земляцтва, особисто два заступники керівника Валентина Вовк та генерал-лейтенант Анатолій Собора. Від Ради товариства був заступник голови Ради Микола Борщ, а також активісти відділення Тетяна Антонець, Зоя Бісик, Тамара Бойко, Юрій Бут, Яків Гальченко, Олександр Костюк, Микола Мірошніченко, Олександр Різник, Галина Савченко та інші, всього біля тридцяти чоловік.

Таємничий подарунок

Під допитливі погляди присутніх до багажного відсіку автобусу четверо кримінальних чоловіків завантажили загадковий, загорнутий у тканину великогабаритний вантаж..... Розгадка таємниці була в кінці мандрівки...

Ось вже й кордон Бахмацького району. Зупинка. Зустрічають голова районної Ради Володимир Сорока, народний депутат України Микола Чумак, дівчата в національному вбранні. І знову в автобус та до районного Будинку культури, де вже зібрались на зустріч земляки з району та міста. Тут до групи приєдналися колишні народні депутати О.Потебенько, О.Пухал та інші.

До присутніх звернулася голова райдержадміністрації Ольга Допа. Як годиться, гості вручили подарунки від делегації, а господарі в свою чергу вручили гостям сувеніри, буклети про рідний край. Затим був чудовий концерт артистів військово-музичного центру сухопутних військ Збройних

Сил України. І знову в дорогу до Батурина. Працівники Національного заповідника "Гетьманська столиця" провели чудову екскурсію по територіях та залах музейного комплексу і гід Наталія Сердюк з гордістю повідомила, що в Україні "Гетьманська столиця" вийшла на третє місце по відвідуванню туристами!

І тут сталося відкриття таємниці. В одному з чудових залів палацу К.Розумовського наш гід мовила:

– А ось це подарунок від вашої делегації!

Перед нами стояла чимала дерев'яна шафа з різними позолоченими візерунками часів будівництва палацу. Подарунок зробило подружжя гетьмана ВГО "Соборне гетьманське козацтво" Костюка Олександра Володимировича на честь святкування Дня козацтва. Шафа чудово вписалася в інтер'єр палацу і прописалася там назавжди.

Микола БОРЩ
Фото автора

ЗЕМЛЯКИ

Як відомо, Корюківське районне відділення земляцтва свого часу утворило осередки, які дозволили людям ще тісніше згуртуватися довкола нагальних справ.

та їхні справи

Цього разу в прес-центрі Палацу спорту зібралися ватажки та активісти цих первинних організацій. Жваву участь в обговоренні нагальних питань земляцького руху взяли керівник Корюківського міського осередку Анатолій Букреев та його помічники Людмила Воробйова, Володи-

мир Клушин, Андрій Науменко та інші, лідер Холминського селищного осередку Євген Самойленко, він же один із керівників "молодіжки". Немало добрих справ і на рахунку членів Перелюбського осередку під очільництвом невтомної Єфросинії Андронові, Віктора Чекалюка, Надії Гулієнко та інших. Не перелічити корисних справ, які здійснили члени Наумівського осередку. Очолюють його

Олена Корінь та Сергій Кречотень. Сергій Якович майстерно володіє пером і словом. За останні роки на основі ґрунтовних досліджень архівів підготував і видав за власний кошт, а згодом передав до бібліотек області три цікаві та корисні краєзнавчі книги.

Було чим поділитися і керівникам Жуклянського осередку Ользі Сировій, Василеві Розстальному та їхнім однодумцям.

Всі слушні пропозиції були ретельно взяті до уваги і послужать подальшій активізації роботи всього нашого відділення.

Василь УСТИМЕНКО,
керівник Корюківського відділення земляцтва

Наш кор.

Є успіхи, є й проблеми

Відбулися чергові збори Ріпкинського осередку Чернігівського земляцтва. Районну адміністрацію представляв заступник голови РДА Андрій Булда, селищну Сергій Гарусь, Чернігівське земляцтво виконавчий директор Тетяна Літошко. Головував на зборах керівник осередку Володимир Коваленко.

Про стан соціально-економічного розвитку району членів зібрання проінформував Андрій Булда.

Голова осередку Володимир Коваленко розповів про проведену роботу на святкуванні дня Ріпок і відкритті фестивалю традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств.

Член осередку Сергій Граб передав історичному музею в Любечі кілька старовинних експонатів, а Михайло Неліп подарував бібліотекам району художню та науково-методичну літературу.

Про хід підготовки довідкового видання "Ми – ріпкиниці" інформував Микола Зубок. Про роботу, яка ведеться в осередку до наступних річних зборів земляцтва та відбір делегатів на конференцію доповів Володимир Коваленко. Серед її делегатів обрані А.Буленок, О.Брагінець, А.Гуртова, Д.Марущенко та В.Коваленко. Сергій Граб зачитав положення про нагрудний знак "Антоній Печерський" і запропонував скласти кошторис на затрати щодо виготовлення цього знаку.

На зборах було прийнято звернення до всіх земляків-ріпкинців зробити бодай одну корисну справу для району.

Триває передплата на газету "Отчий порі"

БРАТНЄ ВІТАННЯ

**Дмитрові Янку,
полтавському козаку,
нашому постійному
автору, з нагоди 80-річчя**

*У нас є все: Десна й Чернігів,
Є у Чернігові тюрма,
Є села скіфів, печенігів,
А Зачепилівки нема.
У нас Довженко і Тичина
Повиростали недарма.
В нас стільки сіл. Та в тім
причина,
Що Зачепилівки нема.*

*Була б вона – куди Полтаві!
Ми б вибивали гопака,
Возніси світові у славі
Своїх Олійника, Янка.
Себе ми били б грімко в груди
І похвалялись недарма,
Що в нас також такі є люди,
Що і Полісся не дрима.
І, голову вхопивши в руки,
Дівки ридали б крадькома:
– У нас є Ніжин і Прилуки,
А Зачепилівки нема.
Нема Янка, щоб як царицю,
Притис до серця й сам зомлів
І, як царицю, у світлицю
Поза Санжарами повів...
Та цур тому, чо не маєм,
Зате ми маєм земляка,
Якого в нашім краї знаєм –
В добрі невтомного Янка.
Він оспівав митців Полісся
І не за гривні – задарма.
Налиймо ж келихи по вінця
І дружно вип'ємо до дна.
І скажемо: ну, що із того,
Що за плечем вісімдесят!
Його думки ростуть розлого.
Він десятьох безвусих варт.
Я вип'ю теж за козарлюгу,
Нехай мина його зима.
Та тільки жаль, скажу, як другу:
В нас Зачепилівки нема.*

**Вітання чернігівців записав
Леонід ГОРЛАЧ**

Василеві Нечепі з нагоди 60-річчя

Третій день святкує Україна
Ювілей Нечепи Василя.
Звідусіль вітання пишні
линуть,
Серце ювіляра веселять.
Слухає кобзар солодкі речі,
Громом пісні трощить
ложну суть.
Шістдесят козацьких – ще
не вечір,
Бо й тепер вітри скажені
дмуть.

І збивають з толку Україну,
З ніг збивають на своїй землі.
Хтось же має рятувать
калину
І будить до праці ковалів.
Ймення зобов'язує:
народний,
Богом дані голос і струна
Зцілювать байдужих і
холодних
Келихом пісенного вина.

Микола МАХІНЧУК

Що записане в душі

Олександр Забарний –
гідний продовжувач сла-
ветних філологічних тра-
дицій Ніжинського Гого-
лівського вузу. Нині він до-
цент, декан філологічного
факультету, знаний науковець. А для душі пи-
ше вірші, у яких прагне передати багату гаму
почуттів, відбити любов до рідної Чернігівщини
та її людей. Вірш взятий із книги "Стежина пам'я-
ті моєї", яка побачила світ нещодавно у видав-
ництві приватного підприємця М.М.Лисенка.

МОНОПОГ ТРИЦЯТЬ ТРЕТЬОГО

*У поминальні дні на сільських кладовищах
Полісся можна побачити невеличкі букетики
пшениці та жита, покладені на могили.
То страшна пам'ять про Голодомор...*

В день цей сонячний
зимно Совісті,
І душа все проха каюття...
Як же, як писалися повісті
Та романи про "світле життя"?
І поети жбурлялися гаслами,
Вихваляли вождя на весь світ,
Ще й село годували казками
Про квітучі розмаї літ.
А село жило болом-голодом,
В дефіциті була кропива...
Де ж та рівність Серпа і
Молота,

Про яку так волила Москва?
Півсела наїлось кладовища,
А на черзі – іще півсела...
А в Кремлі ввижалися
сховища
І засаки, повні зерна...
О, миттевосте, стій!
Дай хвилину...
На спокуту до Пам'яті йду.
По хрестах я вивчаю
родину
Й колосок на надгроб'я
кладу.

Медвежий кадуб

**Шановній і чарівній
Тетяні
Андріївні
Літошко –
виконавчому
директору
земляцтва
з нагоди
ювілею**

*Що сталося у земляцтві,
Чи ми заблудились?
Прийшли в офіс на сімнадцять –
Просто роззубились...
Все змінилось в нашім домі,
Де не глянеш – квіти.
Тут не бродять незнайомі,
Не бігають діти...*

*Юля зранку на роботі –
Телефон не умовка.
Непрístupна, вся в турботах:
– Не до вас мені. Пока...
Добрим змінам усі раді,
Більш за всіх В. Пушкарьов.
Каже: – В офісі – порядок,
Роботьонка – будь здоров!"
Там Літошко верховодить,
І директор, й перший зам.
Що за мова, що за врода!
Для душі такий бальзам!
Щира шана від земляцтва,
Що взяли такий тягар.
Для Ткаченка і для братства
Ви дарунок, Божий дар!..
Давно ми ждали на момент,
Щоби сказати у цьому залі:
Як був підручним Президент,
Від бід людей Ви захищали.
Тепер з Ткаченком Ви вась-вась
І разом зробите немало,
Щоб кожна справа удалась
І щоб земляцтво розквітало.
Ваш досвід, розум і краса,
Дай Боже, ще послужать людям.
Нехай же сонечко й роса
З добром у серці Вашім будуть!*

**Медом поділився
Петро МЕДВІДЬ**

ОТЧИЙ ПОРІГ

**Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО**
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.

Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594
Адреса редакції:
01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1,
тел. 206-87-12
Електронна пошта:
otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдєєнко,
Л.Н. Горlach (Коваленко),
І.М. Забіяка, І.Б. Матяш,
П.І. Медвідь, М.М. Ткач,
В.В. Пушкарьов, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко, О.А. Шокало.**
За достовірність фактів, точність імен та
прізвищ, географічних та історичних реалій
відповідають автори публікацій. Газета
розповсюджується серед земляків
безкоштовно.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Леонід Коваленко.**
Комп'ютерний набір **Леонід Коваленко.**

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко.**

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 1000.